

Briuselis, 2024 m. gruodžio 17 d.
(OR. en)

17028/24

COSCE 6
COPS 703
CFSP/PESC 1833

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 16645/24

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2025–
2026 m. prioritetų

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2025–2026 m. prioritetų, kurias Taryba patvirtino 2024 m. gruodžio 17 d. įvykusiame posėdyje.

Tarybos išvados dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2025–2026 m. prioritetų

1. 2024 m. Europos Tarybos (ET) 75-osios metinės buvo svarbi proga didinti informuotumą apie šios organizacijos teigiamą poveikį kasdieniam žmonių gyvenimui ir didelius jos laimėjimus žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės srityse Europoje per tris ketvirtadalius amžiaus.
2. 2025 m., ES minint Pagrindinių teisių chartijos paskelbimo 25-ąsias metines, o Europos Tarybai – Europos žmogaus teisių konvencijos 75-ąsias metines, pagrindinių teisių apsauga ir skatinimas ir toliau bus itin svarbūs mūsų bendrame darbe.
3. ES tebėra visapusiškai įsipareigojusi padėti užtikrinti veiksmingą Europos Tarybos konvencijų sistemos veikimą ir ET konvencijų, prie kurių ji yra prisijungusi, įgyvendinimą.
4. Atsižvelgdama į nuolat daromą spaudimą daugiašalei institucinei sistemai, ES sieks strateginę partnerystę su ET ir toliau laikyti itin svarbiu veiksmingo daugiašalio bendradarbiavimo žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės srityse, kartu skatinant regione taiką, stabilumą ir gerovę, pavyzdžiu.
5. ES yra pagrindinė ET institucinė partnerė politiniu, finansiniu ir teisiniu požiūriu, kaip dar kartą patvirtinta 2023 m. gegužės mėn. Reikjaviko deklaracijoje. ES glaudžiai bendradarbiaus su ET, kad užtikrintų veiksmingą jos veiklos vykdymą. Laikydamosi Reikjaviko deklaracijos, ES padės Europos Tarybai tęsti reformų procesą, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas, veiksmingumas ir efektyvumas, be kita ko, daugiausia dėmesio skiriant veiklai, kurioje ET turi lyginamųjų pranašumų.
6. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą laikytis Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) ir įsipareigojimą dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo, be kita ko, veiksmingai ir laiku vykdyti jo sprendimus. Ji tebėra pasiryžusi prisijungti prie Konvencijos ir tikisi toliau daryti pažangą siekiant šio svarbaus tikslo, įtvirtinto ES sutarties 6 straipsnio 2 dalyje.

7. Tebesitęsiantis Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą kelia nuolatinį iššūkį Europos taikai ir saugumui, taip pat Europos Sąjungos pagrindą sudarančioms demokratinėms vertybėms ir žmogaus teisėms. ES ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su ET siekdama visiškos Rusijos ir jos vadovybės atskaitomybės už vykdomą agresijos karą prieš Ukrainą ir kitus sunkiausius nusikaltimus pagal tarptautinę teisę, taip pat už jos vykdomo karo padarytą žalą. Abi organizacijos ir toliau yra įsipareigojusios užtikrinti aukų teises į teisingumą ir žalos atlyginimą, taip pat garantijas, kad pažeidimai nebesikartos. Jos toliau bendradarbiaus, kad būtų įsteigtas specialusis tribunolas dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą, užtikrinant, kad Tarptautinio baudžiamojo persekiojimo už agresijos nusikaltimą centro surinkti įrodymai galėtų būti perduoti specialiajam tribunolui ir jame naudojami. ES, kaip visateisė Ukrainai padarytos žalos registro dalyvė, ir ET ir toliau bendradarbiaus, kad sukurtų tarptautinį visapusišką žalos atlyginimo mechanizmą.
8. ES ir toliau aktyviai dalyvaus ET veikloje remiant Ukrainą ir jos žmones, įskaitant ET vykdomą 2023–2026 m. Ukrainos atsparumo, atkūrimo ir atstatymo veiksmų plano įgyvendinimą ir Konsultacinės grupės Ukrainos vaikų klausimais (CGU) darbą.
9. ES plėtra yra strateginė investicija į taiką, saugumą, stabilumą ir gerovę visame žemyne ir galinga ES ir ET pagrindą sudarančių žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės skatinimo priemonė. Pateikdama šių sričių gaires, ES ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su ET ir jos ekspertais bei stebėsenos organais. Pagal ES ir ET bendras programas abi organizacijos toliau rems reformas, kuriomis siekiama atitikti narystės ES kriterijus, susijusius su pagrindiniais žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principais.
10. ES palankiai vertina ET ir Baltarusijos pilietinės visuomenės, demokratinių jėgų, nepriklausomos žiniasklaidos bei žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų bendradarbiavimą, be kita ko, Ryšių grupėje su ET, ir Europos Tarybos informacijos centro Baltarusijos žmonėms įsteigimą Vilniuje.

11. ES taip pat bendradarbiaus su ET, kad rastų būdų stiprinti bendradarbiavimą su Rusijos nepriklausomais pilietinės visuomenės subjektais, nepriklausoma žiniasklaida bei žurnalistais ir žmogaus teisių gynėjais, vykdančiais veiklą tiek Rusijoje, tiek už jos ribų.
12. Europos Tarybos Pietų kaimynystės politika ir Visuotinio solidarumo ir tarpusavio priklausomybės europinis centras yra itin svarbūs stiprinant Šiaurės ir Pietų dialogą ir bendradarbiavimą, skatinant solidarumą bei stabilumą Europoje ir jos kaimyniniuose regionuose. ES ir toliau remis ET Šiaurės ir Pietų centro darbą.
13. Šiandien ET poveikis juntamas toli už Europos žemyno ribų, nes daugelis jos konvencijų yra atviros pasirašyti pasauliniu mastu, o keli jos mechanizmai taikomi visame pasaulyje. ES ir toliau skatins ne Europos valstybių prisijungimą prie svarbiausių ET konvencijų. Ypatingas dėmesys bus skiriamas toms konvencijoms, kuriomis galima sustiprinti teisminį bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis kovojant su sunkiais tarpvalstybiniais nusikaltimais, ypač organizuotu nusikalstamumu.
14. Savo išorės santykiuose įgyvendindama ES prioritetus Sąjunga ir toliau veiks partnerystėje su ET, vadovaudamasi ES veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje (2020–2027 m.).
15. ES yra didžiausia ET nebiudžetinių išteklių teikėja. Visas bendras mūsų bendrų programų paketas padidėjo nuo 95 mln. EUR 2013 m. iki 245 mln. EUR 2023 m. 2025–2026 m., be mūsų regioninių priemonių šalyse kandidatėse, potencialiose šalyse kandidatėse ir Sąjungos kaimyninėse šalyse, ES ketina toliau remti augimą skatinančių institucinių, administracinių ir struktūrinių reformų rengimą, plėtojimą ir įgyvendinimą savo valstybėse narėse pagal techninės paramos priemonę.

16. ES sieks stiprinti konkrečių rezultatų, pasiektų bendradarbiaujant ES ir ET, matomumą ir informavimą apie juos, be kita ko, rengiant bendrus pareiškimus ir aukšto lygio renginius bendro intereso temomis. Didinti tokį matomumą gali padėti ir tęstinis pilietinės visuomenės dalyvavimas.
17. Per ateinančius dvejus metus naudingas ES ir ET bendradarbiavimas bus tęsiamas remiantis trimis pagrindiniais strateginės partnerystės ramsčiais – politiniu dialogu, teisiniu bendradarbiavimu ir programiniu bendradarbiavimu, daugiausia dėmesio skiriant toliau išvardytiems tarpusavyje susijusiems ir vienas kitą stiprinantiems prioritetams žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės srityse.

ŽMOGAUS TEISĖS

18. Mirties bausmės ir kankinimo bei kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo panaikinimas yra itin svarbūs siekiant užtikrinti žmogaus orumą ir teisę į gyvybę. ES ir toliau remis aktyvesnę informuotumo didinimo ir propagavimo veiklą, kad būtų skatinamos atviros, skaidrios ir demokratinės diskusijos dėl visiško mirties bausmės panaikinimo, be kita ko, kasmet priimdama bendrą ES ir Europos Tarybos deklaraciją prieš mirties bausmę. ES taip pat tebėra pasiryžusi panaikinti visų formų kankinimą ir netinkamą elgesį, be kita ko, skatinti teisingumą ir žalos atlyginimą aukoms ir stiprinti trauminės patirties turinčių asmenų įtraukimą.
19. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti ir apsaugoti saviraiškos laisvę, įskaitant žiniasklaidos laisvę, ir užtikrinti žurnalistų bei žiniasklaidos darbuotojų saugumą tiek internete, tiek realiame gyvenime. Tai apima, *inter alia*, nepriklausomos ir pliuralistinės žiniasklaidos rėmimą ir atsakomybės už nusikaltimus prieš žurnalistus užtikrinimą. ES atidžiai stebės ET Žurnalistikos apsaugos ir žurnalistų saugumo platformos darbą, kad būtų stebimos grėsmės ir stiprinama apsauga, daugiausia dėmesio skiriant tiems, kurie rengia reportažus iš konfliktų zonų, tiria korupciją ir praneša apie žmogaus teisių pažeidimus.

20. ES ir toliau remis nacionalinių žmogaus teisių institucijų, žmogaus teisių gynėjų ir pilietinės visuomenės organizacijų darbą. Bendradarbiavimas su ET yra taip pat svarbus, kiek tai susiję su ES mechanizmais, pvz., ES žmogaus teisių gynėjų mechanizmu. ES bus viena iš pagrindinių veikėjų propaguojant saugią ir palankią aplinką internete ir realiame gyvenime pilietinei visuomenei ir žmogaus teisių gynėjams, įskaitant veikiančius tremtyje. Ji skirs ypatingą dėmesį neteisėtam sekimui internete ir prieštaras teisinėms ir administracinėms priemonėms, kuriomis mažinama pilietinė erdvė. ES smerks bet kokios formos represijas prieš žmogaus teisių gynėjus, kurie bendradarbiauja, siekia bendradarbiauti arba bendradarbiavo su Europos Taryba.
21. ES intensyvins darbą, kad būtų skatinama lyčių lygybė ir užkirstas kelias smurtui šeimoje, seksualiniam smurtui ir smurtui dėl lyties ir kad su jais būtų kovojama, be kita ko, kai aktualu, įgyvendinant Stambulo konvenciją. ES ratifikavo Stambulo konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo, kiek tai susiję su jos išimtinai kompetencijai priklausančiais klausimais, susijusiais su Sąjungos institucijomis ir viešuoju administravimu, taip pat su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negrąžinimo principo taikymu. ES taip pat sieks sukurti įvairių politinių ir teisinių sistemų, susijusių su moterų ir mergaičių naudojimosi žmogaus teisėmis ir lyčių lygybe, sinergijas, daugiausia dėmesio skirdama geresniam jų įgyvendinimui.
22. Abi organizacijos toliau dės bendras pastangas siekdamas skatinti pagarbą vaiko teisėms, jų apsaugą ir įgyvendinimą, kaip nustatyta atitinkamose ES ir ET strategijose. Ypatingas dėmesys bus skiriamas vaikų dalyvavimui, integruotai vaikų apsaugai, vaiko interesus atitinkančiam teisingumui, skaitmeniniam įgalėjimui ir apsaugai, vaikų, kuriems reikia pagalbos, įtraukčiai ir vaikams konfliktų zonose, laikantis neseniai atnaujintų ES gairių dėl vaikų ir ginkluotųjų konfliktų. Be to, remdamos Tarptautinės Ukrainos vaikų grąžinimo koalicijos veiklą, ES ir ET ir toliau dės bendras pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti Ukrainos vaikų, ypač tų, kurie buvo neteisėtai deportuoti, priverstinai perkelti ir neteisėtai įvaikinti Rusijoje, gerovę ir apsaugą, reikalaujamos, kad vaikai būtų saugiai grąžinti, o nusikaltėliai būtų patraukti atsakomybėn.

23. ES ir toliau stiprins bendradarbiavimą su ET toliau įgyvendindama savo Veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir jų seksualiniu išnaudojimu strategiją; ši strategija apima tris pagrindinius aspektus, t. y. prevenciją, paramą tyrimams ir pagalbą aukoms. Ji toliau propaguos Konvenciją dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos (Lansarotės konvencija) ir toliau veiksmingai bendradarbiaus su Konvencijos dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos šalių komitetu.
24. ES taip pat toliau dalyvaus ET veikloje, susijusioje su migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių žmogaus teisėmis, visų pirma su pagrindine teise prašyti prieglobsčio ir negrąžinimo principu. Šiuo atžvilgiu ES ypatingą dėmesį skirs moterims ir pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, pavyzdžiui, nelydimiems nepilnamečiams, LGBTI asmenims, asmenims su negalia arba diskriminaciją ar smurtą patiriantiems asmenims, taip pat migrantų instrumentalizavimui. ES yra pasiryžusi remti žmogaus teises ir procedūrinės garantijas visiems prieglobsčio prašytojams, pabėgėliams ir migrantams, neatsižvelgiant į jų statusą, laikantis mūsų tarptautinių įsipareigojimų ir ES migracijos ir prieglobsčio pakto bei Laikinosios apsaugos direktyvos.
25. ES ir toliau bendradarbiaus su ET ir jos Kovos su prekyba žmonėmis ekspertų grupe (GRETA) vadovaudamasi ES kovos su prekyba žmonėmis strategija ir peržiūrėta Direktyva dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, siekdama stiprinti prekybos žmonėmis prevenciją ir atsaką į šią prekybą, gerinti aukų apsaugą, paramą joms ir jų įgalėjimą, taip pat stiprinti regioninį bendradarbiavimą dėl šio nusikaltimo tarptautinio aspekto.

26. Nors ES ir toliau pritaria tam, kad ET stiprintų savo veiksmus neteisėto migrantų gabenimo srityje pagal esamą 2020 m. ET veiksmų plano dėl tarptautinio bendradarbiavimo ir tyrimų strategijų skatinimo sistemą, ES mano, kad daugiausia dėmesio reikia skirti esamų teisinių sistemų JT ir ES lygmeniu peržiūrai ir stebėsenai, o ne naujos ET konvencijos šioje srityje parengimui.
27. ES bendradarbiaus su ET, kad būtų aktyviau kovoje su diskriminacija, daug dėmesio skiriant daugialypės ir sąveikinės formos diskriminacijai, be kita ko, dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, nuosavybės, gimimo vietos, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės. Ji ir toliau keisis nuomonėmis dėl kovai su rasizmu, priešišku romams, antisemitizmu ir neapykanta musulmonams skirtos politikos ir iniciatyvų. ES taip pat skatins visapusišką ir vienodą LGBTI asmenų naudojimąsi žmogaus teisėmis, laikydamosi Teismo jurisprudencijos ir taikytinų standartų. Ji glaudžiai bendradarbiaus su Europos komisija kovai su rasizmu ir netolerancija (ECRI) ir visais kitais specializuotais padaliniais bei tarnybomis.
28. Vadovaudamosi atitinkamais Europos žmogaus teisių konvencijos ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos straipsniais dėl nediskriminavimo, ES ir Europos Taryba bendradarbiaus siekdamos skatinti pagarbą įvairovei, saugodamos ir propaguodamos tautinėms mažumoms priklausančių asmenų žmogaus teises pagal taikytinas Europos Tarybos normas, standartus ir Venecijos komisijos rekomendacijas.
29. Ypatingas dėmesys taip pat bus skiriamas bendrai veiklai, kuria siekiama kovoti su neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos plitimu (internete ir realiame gyvenime). ET tebėra privilegijuotoji ES partnerė Kovos su neapykantos kalba ir neapykantos nusikaltimais aukšto lygio grupės kontekste ir įgyvendinant atitinkamas ET rekomendacijas.

30. Bus ir toliau glaudžiai bendradarbiaujama teisių į privatų gyvenimą ir duomenų apsaugą srityje, be kita ko, propaguojant modernizuotą Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų tvarkymu (Konvencija Nr. 108+) ir prisidedant prie Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu ET konsultacinio komiteto (T-PD) darbo.
31. Be to, bendradarbiaujant bus toliau užtikrinamos su baudžiamuoju procesu susijusių asmenų teisės, visų pirma teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisė į gynybą. ES toliau propaguos ET priemones dėl teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, kad būtų toliau gerinamas bendras šioje srityje taikytinų tarptautinių standartų supratimas. 2022 m. Rekomendacijoje dėl įtariamųjų ir kaltinamųjų, kuriems taikomas kardomasis kalinimas, procesinių teisių ir dėl materialinių kalinimo sąlygų nustatyti būtiniausi kardomojo kalinimo taikymo, kamerų dydžio, lauke praleidžiamo laiko, maitinimo ir sveikatos priežiūros sąlygų standartai, taip pat reintegracijos ir socialinės rehabilitacijos iniciatyvos. ES toliau glaudžiai bendradarbiaus su ET šiais klausimais, atsižvelgdama į finansavimą, teikiamą pagal Komisijos teisingumo programą, skirtą ES nacionalinių prevencijos institucijų tinklui.
32. Be to, ES toliau stiprins bendradarbiavimą su ET, kad propaguotų aukštus tarptautinius nusikaltimų aukų teisių standartus, kaip pabrėžta 2020–2025 m. ES strategijoje dėl nusikaltimų aukų teisių. Šis bendradarbiavimas ypač aktualus atsižvelgiant į tai, kad 2023 m. kovo 15 d. priimta Europos Tarybos rekomendacija dėl nusikaltimų aukų teisių, paslaugų ir paramos joms, o 2023 m. liepos 12 d. priimtas Komisijos pasiūlymas dėl Nusikaltimų aukų teisių direktyvos peržiūros. Bendradarbiavimas šioje srityje padės stiprinti paramos nusikaltimų aukoms ir jų apsaugos sistemą, stiprinti į aukas orientuotą teisingumą ir taip padidins visų piliečių saugumą.

33. Ekonominių ir socialinių teisių kontekste ES bendradarbiaus su ET, kad būtų gerbiamos, saugomos ir įgyvendinamos žmogaus teisės, laikantis Europos socialinės chartijos ir peržiūrėtos Europos socialinės chartijos, atsižvelgiant į įsipareigojimus pagal Vilniaus deklaraciją. ES taip pat toliau bendradarbiaus su ET romų įtraukties ir 2021 m. Porte įvykusiame ES socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime priimtų įsipareigojimų įgyvendinimo klausimais.
34. ES atidžiai stebi galimus naujus norminius pokyčius, susijusius su žmogaus teise į švartą, sveiką ir tvarią aplinką. Tai, be kita ko, apima ES koordinavimo stiprinimą kovojant su klimato kaita ir didinant atsparumą jos poveikiui, taip pat diskusijas dėl poreikio ir galimybių parengti kitą priemonę ar priemones žmogaus teisių ir aplinkos srityje, taip pat atsižvelgiama į didėjančią teismų praktiką. ES remia Ministrų Komiteto rekomendacijas dėl žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos įgyvendinimą tuo pačiu stiprinant aplinkosauginių klausimų integravimą. Be to, ES pripažįsta esminį vaidmenį, kurį atlieka žmogaus teisių aplinkos srityje gynėjai, ir remia jų pastangas reaguojant į nusikaltimus aplinkai.
35. Kova su nusikaltimais aplinkai yra dar vienas svarbus abiejų organizacijų prioritetas. 2024 m. birželio 7 d. ekspertai susitarė dėl naujos Konvencijos dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę teksto. Konvencijoje pateikiamas išsamus ir atnaujintas nusikalstamų veikų sąrašas ir nuostatos dėl sankcijų ir vykdymo užtikrinimo, ja taip pat gali būti skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas siekiant toliau stiprinti kovą su nusikaltimais aplinkai. ES ir ET bendradarbiaus, kad gautų politinę paramą šiam plataus užmojo tekstui ir propaguotų Konvenciją tarptautiniams partneriams.
36. Kaip Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Berno konvencijos) šalis, ES toliau sieks, kad gamtos apsauga ir atkūrimas būtų įtraukti į platesnę tiek ES, tiek ET aplinkos darbotvarkę, ir prisidės prie pastangų užtikrinti ilgalaikį Konvencijos finansinį stabilumą.

37. Atsižvelgdama į ES dirbtinio intelekto (DI) aktą, ES toliau bendradarbiaus su ET, kad užtikrintų atsakingo, į žmogaus teises orientuoto ir tvaraus požiūrio taikymą plėtojant, kuriant ir naudojant dirbtinį intelektą. ES pasirašius Europos Tarybos pagrindų konvenciją dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės (Vilniaus konvenciją), Sąjunga sieks, kad ji būtų laiku ratifikuota. Pripažindama, kad Europos Taryba atlieka pasaulinį standartų nustatymo vaidmenį, kaip matyti iš Pagrindų konvencijos, ES prisidės prie jo propagavimo ir dalyvaus rengiant ET rekomendaciją dėl lygybės ir dirbtinio intelekto, kartu siekdama užtikrinti suderinamumą su ES DI aktu ir kitomis ES normomis bei standartais. ES toliau rems žmogaus teisių propagavimą ir apsaugą skaitmeniniame kontekste.
38. ES toliau propaguos globalų, atvirą, laisvą ir saugų internetą, taip pat atsakingą platformų valdymą ir turinio moderavimą, kartu smerkdama interneto išjungimo atvejus, cenzūrą internete ir neteisėtą sekimą internete, kovodama su dezinformacija bei propagodama informacijos integralumą ir nepilnamečių apsaugą internete.
39. Atsižvelgdama į tai, kad tarptautiniu lygmeniu daugiau dėmesio skiriama verslo ir žmogaus teisių klausimams, ir į neseniai priimtą Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyvą, ES bendradarbiaus su ET stiprinant įmonių atsakomybę už jų veiklos neigiamą poveikį žmogaus teisėms ir aplinkai, be kita ko, jų vertės grandinėse, ir realias aukų galimybes naudotis teise kreiptis į teismą.
40. Įsitikinusį žmogaus teisių komisaro darbo esmine verte vykdant ET misiją, ES yra pasirengusi glaudžiau bendradarbiauti su jo biuru įgyvendinant ES ir ET bendradarbiavimo prioritetus.

DEMOKRATIJA

41. ES toliau bendradarbiaus su ET, kad stiprintų demokratiją visoje Europoje. Abi organizacijos bendradarbiaus kovodamos su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi, įskaitant dezinformacijos kampanijas ir istorijos iškraipymą. Be to, jos bendradarbiaus siekdamos įveikti esamus iššūkius ir išpuolius prieš demokratiją, kovodamos su strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo ir remdamos laisvus ir sąžiningus rinkimus, didesnį demokratinį procesų ir sistemų skaidrumą bei įtraukumą ir aktyvesnį piliečių dalyvavimą.
42. ES ir ET bendradarbiaus, kad apsaugotų asociacijų laisvę ir susirinkimų laisvę, kurios yra labai svarbios kuriant pilietinei visuomenei palankią aplinką ir užtikrinant aktyvų demokratinį piliečių dalyvavimą. Prasmingas pilietinės visuomenės bendradarbiavimas ir bendradarbiavimas su pilietine visuomene tebėra itin svarbus klausimas ES. ET generalinio sekretoriaus veiksmų plane dėl pilietinės visuomenės dalyvavimo pateikiama keletas gerų idėjų, pavyzdžiui, pilietinės visuomenės ramsčio įtraukimas į naujojo Demokratijos iniciatyvinio komiteto (CDDEM) darbą. ES yra pasirengusi prisidėti prie CDDEM darbo, be kita ko, įgyvendinant Reikjaviko demokratijos principus.
43. ES ir narystės ES siekiančioms šalims kandidatėms itin naudingos yra Venecijos komisijos ekspertinės žinios tobulinant konstitucinius standartus ir rinkimų teisę. ES sieks dar labiau stiprinti bendradarbiavimą su Venecijos komisija rinkimų reformų, be kita ko, grindžiamų ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijomis, skatinimo srityje.
44. Švietimo srityje ES ir ET bendradarbiaus siekdamos sukurti įtraukią, novatorišką ir susietą Europos aukštojo mokslo erdvę, daugiausia dėmesio skirdamos pagrindinių akademinių vertybių, tokių kaip akademinė laisvė, apsaugai ir propagavimui. Jos toliau rems kvalifikacijų pripažinimą visoje šioje srityje ir Lisabonos konvencijos dėl kvalifikacijų pripažinimo ir jos principų įgyvendinimą. ES ir ET taip pat toliau skatins kokybišką pilietinį ugdymą.

45. Itin išvystyti kalbiniai gebėjimai yra labai svarbūs mokymosi, integracijos, įsidarbinamumo ir socialinės sanglaudos požiūriu. ES toliau bendradarbiaus su ET Europos šiuolaikinių kalbų centru, kad būtų skatinama kalbų mokymo kompetencija ir inovacijos, taip pat veiksmingos kalbų mokymo politikos įgyvendinimas. Ji taip pat sieks kokybiško besimokančių migrantų švietimo: puikiai išugdyti kalbiniai gebėjimai tampa labai svarbiais universaliais gebėjimais, palengvinančiais mokymąsi, integraciją, įsidarbinamumą ir socialinę sanglaudą. Daugiakalbis švietimas yra svarbus remiant demokratiją ir visų piliečių, įskaitant mažumoms priklausančius asmenis, įtraukų dalyvavimą.
46. ES ir ET jau ilgą laiką ir veiksmingai bendradarbiauja jaunimo srityje pasitelkusios Jaunimo partnerystę, skatindamos sinergiją ir bendradarbiavimą bendro intereso klausimais, taip suteikiant naudos darbo su jaunimu, jaunimo politikos ir jaunimo mokslinių tyrimų atžvilgiu. 2025–2026 m. ES daugiausia dėmesio skirs jaunimo aspekto integravimui į politiką ir Europos darbo su jaunimu darbotvarkės įgyvendinimui. Ji taip pat vykdys mokslinių tyrimų projektus jaunimo psichikos sveikatos ir gerovės, jaunimo dalyvavimo ir kaimo jaunimo reikalų srityse.
47. Taip pat bus tęsiamas konstruktyvus bendradarbiavimas abipusio intereso klausimais **sporto** srityje, pavyzdžiui, kovos su neapykantos retorika ir diskriminacija, saugaus sporto ir lyčių lygybės skatinimo klausimais. ES remia pagrindinius *Makolino konvencijos dėl manipuliavimo sporto varžybomis* tikslus ir principus ir dar kartą patvirtina, kad svarbu toliau kovoti su manipuliavimu sporto varžybomis.
48. Naudojimasis kultūrinėmis teisėmis yra vienas iš pagrindinių veiksmų siekiant darnaus vystymosi. ES toliau bendradarbiaus su ET skatinant galimybes užsiimti kultūrine ir menine veikla, meninę laisvę, kultūrų įvairovę, kūrybiškumą ir autorių, menininkų ir kultūros bei kūrybos sektorių specialistų teisių pripažinimą.

49. Mūsų užmegztas bendradarbiavimas kultūros paveldo srityje bus tęsiamas toliau rengiant Europos paveldo dienas. Bus tiriamos tolesnio bendradarbiavimo galimybės tokiose srityse kaip kultūros paveldo indėlis į horizontaliąsias visuomenės temas, tokias kaip kartų tarpusavio teisingumas ir jaunimo galimybės naudotis kultūra, kokybiška gyvenamoji aplinka ir paveldo apsauga nuo gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių.
50. ES toliau propaguos ET išplėstinio dalinio susitarimo dėl kultūros maršrutų potencialą kultūrinio bendradarbiavimo, tvaraus teritorinio vystymosi, socialinės sanglaudos ir Europos vienybės srityse.

TEISINĖ VALSTYBĖ

51. ET ekspertinės žinios ir vaidmuo, susijęs su standartų nustatymu ir stebėseną, yra itin svarbūs ES metinio plėtros dokumentų rinkinio ir Europos teisinės valstybės ciklo kontekste, be kita ko, rengiant metinės teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas ir ES teisingumo rezultatų suvestinę, taip pat nuolat tobulinant ES priemones, kuriomis siekiama apsaugoti teisinę valstybę, ypač kovos su korupcija dokumentų rinkinį. Bendradarbiavimas su Venecijos komisija, GRECO (Kovos su korupcija valstybių grupė), MONEYVAL (Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių įvertinimo ekspertų komitetas), CEPEJ (Europos veiksmingo teisingumo komisija) ir visais kitais atitinkamais ET organais ateityje išliks vienu iš svarbiausių prioritetų. Lygiai taip pat ES tikisi tęsti mūsų bendradarbiavimą teisėjų mokymo politikos srityje, nes kompetentingi ir veiksmingi teismai yra priešakinė grandis siekiant apsaugoti teisinę valstybę ir pagrindines piliečių teises.
52. ES toliau laikysis kovos su korupcija ir pinigų plovimu standartų ir priemonių, be kita ko, dėl pranešėjų, informuojančių apie pažeidimus šiose srityse, apsaugos, ir skatins tokių priemonių įgyvendinimą ES valstybėse narėse, plėtros proceso metu ir ES kaimyninėse šalyse. Kaip minėta 2023 m. komunikate dėl kovos su korupcija, Europos Komisija toliau su kitomis institucijomis diskutuos apie galimybę ES visapusiškai dalyvauti GRECO veikloje.

53. Laikydamosi 2021–2025 m. ES narkotikų strategijos, 2021–2025 m. ES narkotikų veiksmų plano ir Tarybos išvadų dėl žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio narkotikų politikos srityje, kuriais nustatoma ES narkotikų politikos politinė sistema ir prioritetai, ES toliau glaudžiai bendradarbiaus su ET Tarptautinio bendradarbiavimo narkotikų ir priklausomybių klausimais grupe (Pompidou grupe), kad teiktų žinias, paramą ir sprendimus dėl veiksmingos, įrodymais grindžiamos narkotikų politikos, kuria visapusiškai laikomasi žmogaus teisių.
54. ES yra pasiryžusi glaudžiai bendradarbiauti su ET skatinant pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, jų apsaugą ir užtikrinimą, rekomenduodama ir propaguodama teises atitinkančius kovos su terorizmu teisės aktus ir politiką. ES taip pat sieks pagerinti savo baudžiamosios justicijos atsaką tokiose srityse kaip radikalizacija ir nusikaltėlių teroristų reintegracija ir rehabilitacija. Kovos su terorizmu priemonėmis, įskaitant kovos su terorizmo finansavimu priemones, turi būti laikomasi žmogaus teisių, jomis neturi būti naudojamosi siekiant apriboti pilietinę erdvę pažeidžiant tarptautinę teisę.
55. Teismų ir policijos bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje ES toliau bendradarbiaus su ET klausimais, susijusiais su savitarpio pagalba ir kitomis teisminio bendradarbiavimo formomis, be kita ko, propaguodama Konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų (Budapešto konvenciją) ir jos Antrąjį papildomą protokolą dėl tvirtesnio bendradarbiavimo, kad būtų galima išsaugoti elektroninius įrodymus ir jais keistis. ES taip pat toliau bendradarbiaus su ET klausimais, susijusiais su Konvencija dėl pinigų išplovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo (Varšuvos konvencija), visų pirma vykstant deryboms dėl Konvencijos papildomo protokolo, kuriuo siekiama padidinti nusikalstamo turto susigrąžinimo veiksmingumą, kartu efektyviai apsaugant nukentėjusių asmenų pagrindines teises.
56. ES taip pat dirbs kartu su ET neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis srityje, visų pirma būsimo ES kovos su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis veiksmų plano kontekste. Ji toliau propaguos ET konvenciją dėl nusikaltimų, susijusių su kultūros vertybėmis (Nikosijos konvenciją), kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis bei jų naikinimui ir su šiais reiškiniais kovoti.